

Informacje
w zakresie adekwatności kapitałowej
Grupy Kapitałowej
Banku Handlowego w Warszawie S.A.
według stanu na 31 grudnia 2011 roku

WSTĘP..... 3

CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA RYZYKIEM 5

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE W ZAKRESIE ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ 7

1. INFORMACJE Z ZAKRESU STOSOWANIA NORM OSTROŻNOŚCIOWYCH	7
2. INFORMACJE DOTYCZĄCE FUNDUSZY WŁASNYCH	9
3. INFORMACJE Z ZAKRESU PRZESTRZEGANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 128 USTAWY - PRAWO BANKOWE	11
4. INFORMACJE Z ZAKRESU RYZYKA KREDYTOWEGO I RYZYKA ROZMYCIA	15
5. INFORMACJE Z ZAKRESU RYZYKA KREDYTOWEGO KONTRAHENTA	20
6. INFORMACJE Z ZAKRESU STOSOWANIA METODY STANDARDOWEJ DO WYLICZANIA KWOTY EKSPOZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM (DLA KAŻDEJ Z KLAS EKSPOZYCJI)	24
7. INFORMACJE Z ZAKRESU OBLICZANIA KWOTY EKSPOZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM METODĄ WEWNĘTRZNYCH RATINGÓW.....	26
7A. INFORMACJE Z ZAKRESU RYZYKA RYNKOWEGO NA TEMAT KWOTY WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH Z TYTUŁU POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW TEGO RYZYKA, OKREŚLONYCH W § 6 UST. 1 PKT 2 UCHWAŁY W SPRAWIE ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ BANKÓW, ODREBNI DLA KAŻDEGO RODZAJU RYZYKA, DLA KTÓREGO BANK OBLICZA WYMÓG KAPITAŁOWY	27
8. INFORMACJE W ZAKRESIE STOSOWANIA W WYLICZANIU WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH METODY WARTOŚCI ZAGROŻONEJ	27
9. INFORMACJE W ZAKRESIE RYZYKA OPERACYJNEGO.....	27
10. INFORMACJE W ZAKRESIE EKSPOZYCJI KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	27
11. INFORMACJE W ZAKRESIE NARAŻENIA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO PORTFELA BANKOWEGO.....	29
12. INFORMACJE W ZAKRESIE OBLICZANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH NA KWOTY EKSPOZYCJI SEKURYTYZACYJNYCH WAŻONE RYZYKIEM	29
13. INFORMACJE DOTYCZĄCE STOSOWANYCH TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO.....	29
14. INFORMACJE DOTYCZĄCE POLITYKI ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH KIEROWNICZE STANOWISKA W ROZUMIENIU § 28 UST. 1 UCHWAŁY NR 258/2011 KNF	32

WSTĘP

Niniejszy dokument został opracowany w celu realizacji Zasad polityki informacyjnej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w zakresie adekwatności kapitałowej¹ oraz spełnienia wymogów informacyjnych zawartych w Uchwale nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie *szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłszaniu (Dz. Urz. KNF z 2008 r. Nr 8, poz. 39 z późniejszymi zmianami)*, jak również wypełnienia postanowień Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie *podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe*.

Celem dokumentu jest przedstawienie osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. (zwanej dalej „Grupą”) oraz uczestnikom rynków finansowych, strategii oraz procesów Grupy w zakresie zarządzania ryzykiem, informacji z zakresu struktury kapitału, narażenia na ryzyko i adekwatności kapitałowej, umożliwiającących ocenę stabilności finansowej Grupy celem podejmowania decyzji ekonomicznych oraz utrzymania dyscypliny rynkowej. Dokument niniejszy stanowi uzupełnienie informacji zawartej w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku i odnosi się do niej tam gdzie to właściwe.

Zgodnie z wymogami Uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie *szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłszaniu*, Bank ogłasza informacje w zakresie adekwatności kapitałowej na podstawie danych skonsolidowanych według stanu na 31 grudnia 2011 roku.

W przypadku, gdy informacje wymagane Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego nr 385/2008 ujawniane są w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, niniejszy dokument zawiera odesłanie do numeru noty objaśniającej do sprawozdania, w której informacje te są zawarte.

Ilekcroć w niniejszym dokumencie użyte zostały niżej wymienione pojęcia, należy przez nie rozumieć:

Uchwała w sprawie adekwatności kapitałowej - uchwała nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie *zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (Dz. Urz. KNF z 2010 r. Nr 2, poz. 11 z późniejszymi zmianami)*,

Uchwała w sprawie funduszy własnych banków - uchwała nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie *innych pomniejszych funduszy*

¹ Zasady polityki informacyjnej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w zakresie adekwatności kapitałowej ustalone przez Zarząd Banku i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą dostępne są na stronie internetowej www.citihandlowy.pl w sekcji „Relacje inwestorskie”.

podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszenia o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszeń funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszenia o nie funduszy uzupełniających banku; oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu funduszy własnych (Dz. Urz. KNF z 2011 r. Nr 13, poz. 49),

Uchwała w sprawie ratingów- uchwała nr 387/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. *w sprawie określenia ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej, z których bank może korzystać w celu ustalenia wymogów kapitałowych i zakresu korzystania z tych ocen oraz ich powiązania ze stopniami jakości kredytowej (Dz. Urz. KNF z 2008 r. Nr 8, poz. 41).*

Uchwała w sprawie zarządzania ryzykiem oraz zasad ustalania polityki wynagrodzeń - Uchwała nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. *w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku (Dz. Urz. KNF z 2011 r. Nr 11, poz. 42).*

CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

System zarządzania ryzykiem jest spójny w ramach Grupy, obejmującej Bank Handlowy w Warszawie S.A jako jednostkę dominującą wraz ze swoimi spółkami zależnymi (Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., Handlowy Leasing S.A.), z wyłączeniem podmiotów specjalnego przeznaczenia (tzw. wehikułów inwestycyjnych), spółek w likwidacji bądź w upadłości, a także jednostek nie prowadzących bieżącej, statutowej działalności.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym (włącznie z ryzykiem kontrahenta i ryzykiem koncentracji), ryzykiem płynności, ryzykiem rynkowym, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem wyniku finansowego, jak również struktura i organizacja jednostek zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz rozwiązania zastosowane przez Grupę w zakresie pomiaru i raportowania tych ryzyk przedstawiono szczegółowo w notce objaśniającej nr 48 „Zarządzanie ryzykiem” do Roczno-go skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku.

Grupa nadzoruje oraz zarządza również ryzykiem braku zgodności, które rozumiane jest jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa z uwzględnieniem regulacji międzynarodowych lub przepisów prawa innego państwa mających wpływ na działalność Grupy, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Grupę standardów postępowania.

Zasady dotyczące nadzorowania oraz procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku, określa „Polityka zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Handlowym w Warszawie S.A.” zatwierdzona przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Zgodność postępowania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, regulacjami korporacyjnymi, standardami etycznymi oraz standardami dobrych praktyk jest integralnym elementem obowiązków służbowych każdego pracownika Grupy.

Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, opracowanie polityki zgodności i zapewnienie jej przestrzegania oraz podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności.

Jednostką organizacyjną, która wspiera swoim działaniem Zarząd Banku, jednostki organizacyjne Banku oraz nadzoruje spółki zależne w celu zapewnienia zgodności działania Grupy z obowiązującymi przepisami prawa, wewnętrznymi aktami normatywnymi, regulacjami i zasadami obowiązującymi w grupie kapitałowej Citigroup, jest Departament Monitoringu Zgodności.

Funkcja monitoringu zgodności (Compliance), którą realizuje Departament Monitoringu Zgodności jest niezależną funkcją obejmującą: identyfikowanie, ocenę, monitorowanie, testowanie, raportowanie i doradztwo w zakresie określenia ryzyka braku zgodności oraz zapewnienia zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku, zasadami postępowania oraz standardami dobrych praktyk.

Departament Monitoringu Zgodności jako jednostka koordynująca i monitorująca proces zapewnienia zgodności dokonuje corocznego przeglądu i oceny procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, w ramach realizacji Roczego Planu Zapewnienia Zgodności i przedkłada stosowne informacje Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE W ZAKRESIE ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ

1. Informacje z zakresu stosowania norm ostrożnościowych

1) nazwa banku

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A. („Bank”)

2) krótki opis jednostek, które:

a) są objęte konsolidacją pełną

Następujące jednostki objęte są konsolidacją pełną:

- Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.,
- Handlowy Leasing Sp. z o.o.,
- Handlowy Investments S.A.,
- PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji.

Poprzez spółkę Handlowy Leasing Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie prowadzona jest obecnie działalność leasingowa Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. Spółka utworzona została w wyniku połączenia Handlowy Leasing S.A. oraz Citileasing Sp. z o.o. w 2006 roku. Udział Banku w kapitale zakładowym spółki z uwzględnieniem udziałów pośrednich wynosi 100%.

Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. z siedzibą w Warszawie zajmuje się działalnością maklerską Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. Bank jest 100% akcjonariuszem Spółki.

Handlowy Investments S.A. z siedzibą w Luksemburgu należy do grupy celowych spółek inwestycyjnych, poprzez które Bank i jego Grupa Kapitałowa prowadzi operacje kapitałowe. Z uwzględnieniem udziałów pośrednich Bank jest 100% akcjonariuszem Spółki. Działalność Spółki finansowana jest przez Bank poprzez zwrotne dopłaty do kapitału oraz z wypracowanych wyników finansowych spółki. W związku z zamiarem ograniczenia tej działalności przewiduje się, iż spółki inwestycyjne, w tym m.in. Handlowy - Investments S.A. będą podlegały sukcesywnemu zbywaniu lub likwidacji. Według stanu na 31 grudnia 2011 roku Handlowy Investments S.A. posiadał portfel obejmujący akcje i udziały: Handlowy Investment II S.a.r.l. i Pol-Mot Holding S.A.

PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Warszawie to spółka ze 100% udziałem Banku, wchodząca w skład portfela do zbycia².

² Zgodnie z informacjami zawartymi w pkt. 10 niniejszego rozdziału, zaangażowania kapitałowe Grupy Banku Handlowego w Warszawie S.A. podzielone są na portfele zaangażowań strategicznych i zaangażowań do zbycia.

b) są objęte konsolidacją proporcjonalną

W Grupie nie występują spółki objęte konsolidacją proporcjonalną.

c) wykazywane metodą praw własności oraz pomniejszają fundusze własne Grupy

Następujące jednostki wyceniane metodą praw własności pomniejszają skonsolidowane fundusze własne:

- Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.
- Handlowy Investments II S.a.r.l
- Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. w likwidacji.

Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie oraz Handlowy Investments II S.a.r.l z siedzibą w Luksemburgu to spółki inwestycyjne (celowe), poprzez które Bank prowadzi operacje kapitałowe. Obecnie w portfelu Handlowy-Inwestycje Sp. z o.o. znajdują się udziały Handlowy Leasing Sp. z o.o. Działalność spółki finansowana jest poprzez zwrotne dopłaty do jej kapitału oraz z wyników finansowych osiągniętych przez spółkę. Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. należy obecnie do portfela spółek strategicznych.

Spółka Handlowy Investments II S.a.r.l z siedzibą w Luksemburgu wchodzi w skład portfela spółek do zbycia. Obecnie w portfelu Handlowy Investments II S.a.r.l. znajdują się udziały Handlowy Investments S.A. W związku z zamiarem ograniczenia działalności inwestycyjnej Handlowy Investments II S.a.r.l przewiduje się w najbliższym czasie zbycie lub likwidację tej spółki.

Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. w likwidacji z siedzibą w Poznaniu, („BRC”) - spółka zależna Banku Handlowego w Warszawie S.A. (100% udziału w kapitale), nie prowadzi czynnej działalności operacyjnej. W dniu 2 marca 2009 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BRC podjęło uchwałę o rozwiązaniu Spółki i postawieniu jej w stan dobrowolnej likwidacji. Plan dobrowolnej likwidacji Banku uzyskał akceptację Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 9 lipca 2009 r. Obecnie realizowane są kolejne fazy procesu likwidacji. Proces likwidacji znajduje się na zaawansowanym etapie.

d) nie są ani konsolidowane, ani nie pomniejszają funduszy własnych

W Grupie nie występują jednostki, które nie są konsolidowane i nie pomniejszają funduszy własnych.

3) informacje o istotnych, istniejących lub przewidywanych przeszkodach natury prawnej lub praktycznej, w szybkim przekazaniu funduszy własnych albo spłacie zobowiązań między podmiotem dominującym a jego podmiotami zależnymi

Wszelkie transakcje wewnątrz Grupy, w tym spłata wzajemnych zobowiązań oraz przekazanie funduszy, odbywają się z zachowaniem przepisów prawa obowiązujących spółki, w tym w szczególności z zachowaniem zasad Kodeksu spółek handlowych oraz postanowień statutu.

W Grupie nie występują obecnie oraz zgodnie z najlepszą wiedzą nie przewiduje się wystąpienia istotnych przeszkód natury prawnej lub praktycznej w szybkim przekazywaniu funduszy własnych albo spłacie zobowiązań między podmiotem dominującym a podmiotami zależnymi.

4) łączna kwota niedoborów kapitału we wszystkich podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją oraz imienna lista tych podmiotów, przy czym niedobór kapitału jest rozumiany jako różnica między faktycznymi funduszami własnymi i minimalnym wymogiem kapitałowym

W Banku Rozwoju Cukrownictwa S.A. w likwidacji, spółce zależnej Banku Handlowego w Warszawie S.A. nie objętej konsolidacją nie występuje niedobór kapitału.

2. Informacje dotyczące funduszy własnych

1) podstawowe informacje dotyczące głównych właściwości i warunków odnoszących się do wszystkich pozycji i składników funduszy własnych

Zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe, fundusze własne banku obejmują:

- fundusze podstawowe banku,
- fundusze uzupełniające banku w kwocie nieprzewyższającej funduszy podstawowych banku.

Fundusze podstawowe obejmują:

- a) fundusze zasadnicze banku, które w Banku Handlowym w Warszawie S.A. stanowią wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy, kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe,
- b) pozycje dodatkowe funduszy podstawowych, które stanowią:
 - fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
 - niepodzielony zysk z lat ubiegłych oraz
- c) pozycje pomniejszające fundusze podstawowe, które stanowią:
 - wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej
 - strata z lat ubiegłych, strata netto bieżącego okresu oraz
 - inne pomniejszenia funduszy podstawowych banku, określone przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Fundusze uzupełniające obejmują:

- a) inne pozycje określone przez Komisję Nadzoru Finansowego w celu bezpiecznego prowadzenia działalności bankowej i prawidłowego zarządzania ryzykiem - niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych lub kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży do wysokości 80% ich kwoty (przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym), dodatnie różnice kursowe z przeliczenia,

b) pomniejszenia funduszy uzupełniających, określone przez Komisję Nadzoru Finansowego. Pomniejszenia funduszy podstawowych i uzupełniających, określone przez Komisję Nadzoru Finansowego w uchwale w sprawie funduszy własnych banków obejmują:

- w przypadku funduszy podstawowych – niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży,
- w przypadku funduszy podstawowych i uzupełniających - zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe, banki zagraniczne wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów oraz w postaci innego zaangażowania kapitałowego w składniki zaliczane do funduszy własnych lub kapitałów tych podmiotów, w tym dopłaty na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, według wartości bilansowej, w przypadku, gdy zaangażowanie to stanowi więcej niż 10% kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu.

2) suma funduszy własnych oraz wartość poszczególnych składników i pomniejszeń funduszy podstawowych i uzupełniających określonych w art. 127 ustawy – Prawo bankowe i uchwale w sprawie funduszy własnych banków

Fundusze własne	w tys. zł
Fundusze podstawowe	4 354 854
- fundusze zasadnicze	5 302 826
kapitał zakładowy	522 638
kapitał zapasowy	3 009 397
kapitał rezerwowy łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	1 770 791
- fundusz ogólnego ryzyka	497 500
- pomniejszenia funduszy podstawowych	(1 445 472)
wartości niematerialne	(1 292 066)
niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	(93 312)
strata z lat ubiegłych, strata netto bieżącego okresu	(18 085)
zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	(42 009)
Fundusze uzupełniające	-
- inne pozycje	15 936
niezrealizowane zyski z instrumentów kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	770
niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	10 113
dodatnie różnice kursowe z przeliczenia	5 053
- pomniejszenia funduszy uzupełniających	(15 936)
zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	(15 936)
Fundusze własne razem	4 354 854

Informacje na temat poszczególnych składników kapitałów przedstawione są szczegółowo w nocy 37 „Kapitały” do Roczego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku.

3) kwota kapitału krótkoterminowego oraz składniki zaliczone do kapitału krótkoterminowego określone zgodnie z § 5 ust. 1 uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków

Grupa nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

4) pozycje wymienione w § 2 ust. 1 pkt 3 i 4 uchwały w sprawie funduszy własnych banków

Grupa nie stosuje metody wewnętrznych ratingów, nie posiada również ekspozycji sekurytyzacyjnych.

5) dla banków, o których mowa w § 5 ust. 4 uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków – suma funduszy własnych i kapitału krótkoterminowego

Grupa nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

3. Informacje z zakresu przestrzegania wymogów kapitałowych, o których mowa w art. 128 ustawy - Prawo bankowe

1) opis metody stosowanej przez bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności banku

Grupa identyfikuje w swojej działalności i zarządza różnymi rodzajami ryzyka. Kapitał wewnętrzny to oszacowana przez Grupę wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych mierzalnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy. Szef Sektora Zarządzania Ryzykiem oraz Szef Pionu Finansowego decydują o formie zapytania, kryteriach oraz najdogodniejszym forum dla dyskusji na temat identyfikacji ryzyk istotnych. Lista ryzyk istotnych jest aprobowana przez Zarząd Banku.

Grupa dostosowuje wielkość kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności działania. W tym celu Grupa wdrożyła proces szacowania i alokacji kapitału wewnętrznego na ryzyka istotne w ramach, którego dokonywana jest ocena adekwatności kapitału wewnętrznego (procesu ICAAP). Grupa corocznie ustala maksymalny dopuszczalny poziom ryzyka (zwany apetytem na ryzyko) aprobowany przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą. Przyjęty apetyt na ryzyko ma zapewnić bezpieczeństwo prowadzonej działalności oraz umożliwić realizację celów strategicznych w zakresie dochodowości kapitału.

Wynikiem procesu ICAAP jest określenie planu kapitałowego bazującego na zaaprobowanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą planie finansowym oraz apetycie na ryzyko. Plan ten określa

potrzeby i cele kapitałowe Grupy. Kapitał wewnętrzny jest szacowany dla ryzyk istotnych a kapitał regulacyjny na ryzyka określone w Uchwale w sprawie adekwatności kapitałowej. Grupa alokuje kapitał wewnętrzny na poszczególne jednostki biznesowe. Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem jest odpowiedzialny za coroczne planowanie kapitałowe i bieżący monitoring wykorzystania kapitału.

Ogólny poziom ryzyka jest definiowany poprzez określenie docelowej wartości regulacyjnego współczynnika wypłacalności i jest on ustalany corocznie w formie uchwały Rady Nadzorczej Banku na wniosek Zarządu. Zarząd na podstawie apetytu na ryzyko decyduje o wielkościach zagregowanych limitów na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne.

Poniższe rodzaje ryzyka zostały uznane jako istotne w działalności Grupy na 2011 rok:

- ryzyko kredytowe
- ryzyko kontrahenta
- ryzyko operacyjne (ryzyko technologiczne i techniczne, ryzyko outsourcingu, ryzyko nadużyć/defraudacji, ryzyko prania pieniędzy, ryzyko bezpieczeństwa informacji, ryzyko zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania), ryzyko podatkowe i rachunkowe, ryzyko produktu, ryzyko braku zgodności, ryzyko prawne oraz ryzyko operacyjne związane ze stosowaniem modeli),
- ryzyko rynkowe w księdze handlowej,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko wyniku finansowego,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko płynności.

Grupa szacuje kapitał wewnętrzny dla scenariusza podstawowego oraz scenariuszy skrajnych, obu zdefiniowanych na podstawie założeń wspólnych dla wszystkich pokrywanych ryzyk. W rezultacie analiza testów warunków skrajnych zostaje przeprowadzona dla scenariusza testowego (DS.2), który jest skrajny, ale nadal prawdopodobny. Dodatkowo scenariusz 1 na 10 lat (1/10) stanowi podstawę dodatkowej analizy miary efektywności.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyk kredytowego oraz kontrahenta został wyznaczony zgodnie z metodą zaawansowaną opartą o ratingi wewnętrzne dla następujących ekspozycji: ekspozycje wobec instytucji, przedsiębiorców, samorządów terytorialnych i władz lokalnych, organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej. Dla ekspozycji innych niż wymienione kapitał wewnętrzny został oszacowany zgodnie z metodą standardową określoną w uchwale w sprawie adekwatności kapitałowej. Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka operacyjnego został oszacowany przy pomocy metody standardowej, określonej w uchwale w sprawie adekwatności kapitałowej. Obliczony wymóg powiększany jest o narzut kapitałowy, dodawany z tytułu potencjalnie wadliwej dokumentacji prawnej dla opcji (korekta wyceny włączana jest do wyliczeń wykonywanych metodą standardową, z 18% wagą ryzyka). Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka: rynkowego w księdze handlowej, stopy procentowej w księdze bankowej, wyniku finansowego, koncentracji i płynności został oszacowany przy pomocy metod wewnętrznych. Grupa nie korzysta z efektu dywersyfikacji podczas agregacji oszacowanego kapitału wewnętrznego na ryzyka istotne.

Grupa zaadoptował odpowiednie metody alokacji kapitału do poszczególnych jednostek biznesowych, wynikające z podejścia produktowego oraz w oparciu o linie biznesowe.

Jednostki zaangażowane w proces szacowania kapitału wewnętrznego są zobowiązane do zapewnienia odpowiedniego poziomu kontroli wewnętrznej procesu kalkulacji kapitału na pokrycie ryzyk istotnych. W kontekście procesu przeglądu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, Departament Audytu pełni funkcję niezależnego przeglądu systemu zarządzania ryzykiem.

Za ocenę adekwatności kapitałowej odpowiada Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem. Komitet ten sprawuje nadzór nad zgodnością z ustalonym przez Radę Nadzorczą Banku ogólnym poziomem ryzyka oraz monitoruje prognozy w zakresie adekwatności kapitałowej.

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem dokonuje, nie rzadziej niż raz w roku, oceny adekwatności przyjętych rozwiązań w ramach procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego do aktualnego charakteru, skali i złożoności działalności Grupy. Wnioski z przeglądu są przedkładane do akceptacji Zarządowi Banku.

Okresowy raport dotyczący oszacowania i wykorzystania kapitału wewnętrznego i regulacyjnego jest przekazywany do wiadomości Rady Nadzorczej Banku.

Jeżeli określony w apetycie na ryzyko poziom współczynnika adekwatności spadnie poniżej zaakceptowanego progu i / lub Grupa nie będzie posiadała wystarczającego kapitału na pokrycie kapitału wewnętrznego alokowanego do istotnych ryzyk, zostanie uruchomiony kapitałowy plan awaryjny.

2) w przypadku banku stosującego metodę standardową do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z załącznikiem nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków podaje się kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem oddzielnie dla każdej z klas ekspozycji określonych w § 20 ust. 1 załącznika nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków

Klasa ekspozycji	Wymogi kapitałowe w tys. zł*
Rządy i banki centralne	40 693
Samorządy terytorialne i władze lokalne	3 107
Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	999
Banki wielostronnego rozwoju	0
Organizacje międzynarodowe	0
Instytucje - banki	160 172
Przedsiębiorstwa	956 427
Detaliczne	278 223
Zabezpieczenie na nieruchomościach	29 830
Przeterminowane	34 572
Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	2 183
Obligacje zabezpieczone	0
Krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców	0
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0
Pozostałe	70 334
Razem	1 576 540

* z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta

3) w przypadku banku stosującego metodę wewnętrznych ratingów do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z załącznikiem nr 5 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, podaje się kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem oddzielnie dla każdej z klas ekspozycji określonych w § 6 ust. 1 załącznika nr 5 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków

Grupa nie stosuje metody wewnętrznych ratingów.

4) kwota minimalnych wymogów kapitałowych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 – 5 uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, łącznie oraz oddzielnie dla każdego rodzaju ryzyka

Wymóg kapitałowy z tytułu	Wartość wymogu w tys. zł
ryzyka kredytowego	1 443 393
ryzyka kredytowego kontrahenta	133 148
ryzyka rozliczenia – dostawy	23 446
ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych	350
ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych	20 412
ryzyka walutowego	0
ryzyka operacyjnego	360 531
ryzyka ogólnego stóp procentowych	62 405
przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	87 064
przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0
inne rodzaje ryzyka	0
Wymogi kapitałowe - razem	2 130 749

5) kwota minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego określonego zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków - oddzielnie dla każdej z zastosowanych metod.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczony metodą standardową wynosi 360 530 727 zł.

4. Informacje z zakresu ryzyka kredytowego i ryzyka rozmycia

1) definicje należności z rozpoznaną utratą wartości

Należności z rozpoznaną utratą wartości obejmują te ekspozycje, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości oraz wartość bieżąca oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych jest mniejsza od wartości bilansowej należności. Przesłanki utraty wartości należności opisane są w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w nocie objaśniającej nr 2 „Znaczące zasady rachunkowości”

Odpisów z tytułu utraty wartości należności z utratą wartości dokonuje się w zależności od podejścia do zarządzania ryzykiem kredytowym:

- dla należności indywidualnie istotnych - w kwocie stanowiącej różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą przewidywanych do otrzymania przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze spodziewanych spłat przez kredytobiorcę, z tytułu realizacji zabezpieczeń lub sprzedaży wierzytelności. Przyszłe przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej efektywną stopą procentową instrumentu,

- dla należności indywidualnie nieistotnych – odpis obliczany jest na bazie oceny portfelowej opartej o historyczne doświadczenia dotyczące strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Dla celów rachunkowości Grupa przyjmuje, że należności przeterminowane obejmują wszystkie ekspozycje, dla których wystąpiło opóźnienie w spłacie kapitału bądź odsetek w stosunku do terminu określonego w umowie.

2) opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw znajduje się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w nocie objaśniającej nr 2 „Znaczące zasady rachunkowości”.

3) łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy

Klasa ekspozycji	Ekspozycje netto po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw* w tys. zł	Średnia kwota ekspozycji po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw** w tys. zł
Rządy i banki centralne	15 915 693	18 214 425
Samorządy terytorialne i władze lokalne	315 385	308 850
Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	532 855	163 183
Banki wielostronnego rozwoju	32	36
Organizacje międzynarodowe	0	0
Instytucje - banki	5 730 041	9 995 445
Przedsiębiorstwa	17 400 899	16 170 392
Detaliczne	9 408 646	9 294 542
Zabezpieczenie na nieruchomościach	582 112	379 141
Przeterminowane	382 377	463 128
Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	24 172	24 237
Obligacje zabezpieczone	0	0
Krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców	0	0
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
Pozostałe	6 590 887	6 170 426
Razem	56 883 099	61 183 805

* W tym z tytułu zobowiązań pozabilansowych 13.438.169 tys. zł.

**Średnia arytmetyczna liczona na stanach kwartalnych w roku 2011.

4) struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji wraz z dodatkowymi informacjami, jeżeli są istotne

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na fakt, że wiele przedsiębiorstw posiada centrale w Warszawie obserwuje się naturalną koncentrację ekspozycji w województwie mazowieckim oraz dodatkowo w innych, znaczących przemysłowo-biznesowych ośrodkach, takich jak województwo śląskie, małopolskie czy wielkopolskie. Ponadto w przypadku ekspozycji detalicznych obserwujemy naturalną koncentrację w województwach o największej liczbie mieszkańców tj. w województwie mazowieckim, śląskim oraz wielkopolskim.

Biorąc powyższe pod uwagę poziom ryzyka koncentracji geograficznej została oceniona przez Grupę jako mało istotny. W związku z tym Grupa nie identyfikuje dodatkowego ryzyka kredytowego ekspozycji związanego z prowadzeniem działalności w różnych częściach Polski i w konsekwencji tego zdecydowano o odstąpieniu od prezentacji szczegółowej struktury geograficznej ekspozycji.

5) struktura branżowa ekspozycji lub w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji, wraz z dodatkowymi informacjami, jeżeli są istotne

Strukturę ekspozycji bilansowej i udzielonych zobowiązań pozabilansowych w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

Typ Kontrahenta	Klasa ekspozycji	Wartość netto w tys. zł
Banki	Instytucje - banki	5 730 041
	Banki wielostronnego rozwoju	32
Osoby fizyczne	Detaliczne	9 160 781
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	428 080
	Przeterminowane	216 352
Pozostałe aktywa	Pozostałe	6 590 887
Przedsiębiorstwa	Przedsiębiorstwa	17 400 899
	Przeterminowane	166 025
	Detaliczne	247 865
	Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	24 172
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	154 032
Sektor budżetowy	Rządy i banki centralne	15 915 693
	Samorządy terytorialne i władze lokalne	315 385
	Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	532 855
Razem		56 883 099

6) struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji, wraz z dodatkowymi informacjami, jeżeli są istotne

Poniższa tabela prezentuje należności bilansowe - kredytowe, zaprezentowane brutto, bez odsetek i prowizji.

Okresy zapadalności	Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji kredytowych w tys. zł
do 1 miesiąca	Detaliczne	1 820 203
	Instytucje - banki	209 980
	Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	503 751
	Przedsiębiorstwa	4 252 335
	Przeterminowane	634 468
	Rządy i banki centralne	475 590
	Samorządy terytorialne i władze lokalne	500
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	61 830
Razem do 1 miesiąca		7 958 657
1-3 miesięcy	Detaliczne	28 549
	Instytucje - banki	8 347
	Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	1 009
	Przedsiębiorstwa	582 982
	Przeterminowane	18 768
	Samorządy terytorialne i władze lokalne	1 000
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	940
	Razem 1-3 miesięcy	
3-6 miesięcy	Detaliczne	76 237
	Instytucje - banki	11 420
	Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	3 141
	Przedsiębiorstwa	292 402
	Przeterminowane	34 989
	Samorządy terytorialne i władze lokalne	1 500
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	8 687
	Razem 3-6 miesięcy	

Okresy zapadalności	Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji kredytowych w tys. zł
6-12 miesięcy	Detaliczne	163 310
	Przedsiębiorstwa	573 682
	Przeterminowane	84 709
	Samorządy terytorialne i władze lokalne	170
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	1 306
Razem 6-12 miesięcy		823 177
powyżej 12 miesięcy	Detaliczne	2 609 190
	Przedsiębiorstwa	2 557 797
	Przeterminowane	703 491
	Samorządy terytorialne i władze lokalne	86 004
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	497 738
Razem powyżej 12 miesięcy		6 454 220
Razem		16 306 025

7) w rozbiciu na istotne branże lub typy kontrahentów kwoty:

a) ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości,

b) salda korekt wartości i rezerw według stanu na koniec i początek okresu.

Wartość brutto ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w rozbiciu na typy kontrahentów według stanu na 31 grudnia 2011 r.

Typ kontrahenta	Wartość ekspozycji brutto* w tys. zł
Przedsiębiorstwa	744 209
Osoby fizyczne	844 690
Razem	1 588 899

* Ekspozycje bilansowe wraz z odsetkami

Salda rezerw według stanu na 31 grudnia 2011 r. oraz 31 grudnia 2010 r.

Typ kontrahenta	Salda rezerw* w tys. zł	
	2011-12-31	2010-12-31
Przedsiębiorstwa	484 677	560 192
Osoby fizyczne	750 990	798 673
Banki	63	493
Sektor budżetowy	122	56
Razem	1 235 852	1 359 414

*Powyższa tabela prezentuje wysokość utraty wartości na należności bilansowe, bez odsetek.

8) kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości, w podziale na istotne obszary geograficzne, obejmujące w miarę możliwości kwoty korekt wartości i rezerw związane z każdym obszarem geograficznym

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na fakt, że wiele przedsiębiorstw posiada centrale w Warszawie obserwuje się naturalną koncentrację ekspozycji w województwie mazowieckim oraz dodatkowo w innych, znaczących przemysłowo-biznesowych ośrodkach, takich jak województwo śląskie czy kujawsko-pomorskie. Ponadto w przypadku ekspozycji detalicznych obserwujemy naturalną koncentrację w województwach o największej liczbie mieszkańców tj. w województwie śląskim, mazowieckim oraz wielkopolskim.

Biorąc powyższe pod uwagę poziom ryzyka koncentracji geograficznej została oceniona przez Grupę jako mało istotny. W związku z tym Grupa nie identyfikuje dodatkowego ryzyka kredytowego ekspozycji związanego z prowadzeniem działalności w różnych częściach Polski i w konsekwencji tego zdecydowano o odstąpieniu od prezentacji szczegółowej struktury geograficznej ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości.

9) uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości

Uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości znajdują się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w nocy objaśniającej nr 19 „Należności od banków ”nr 24 „Należności od klientów”, w części dotyczącej zmiany stanu utraty wartości należności od klientów.

5. Informacje z zakresu ryzyka kredytowego kontrahenta

Ryzyko kontrahenta powstaje w wyniku zawierania transakcji terminowych i pochodnych oraz transakcji na rynkach kapitałowych. Dla celów zarządzania ryzykiem Grupa definiuje ryzyko kontrahenta jako ryzyko przedrozliczeniowe i ryzyko rozliczeniowe.

Ryzyko przedrozliczeniowe określane jest miarą PSE (Pre-Settlement Exposure – Zaangażowanie Przedrozliczeniowe) odzwierciedlającą przyszłą potencjalną ekspozycję danego

kontrahenta. PSE odzwierciedla maksymalne oczekiwane zaangażowanie kontrahenta w trakcie trwania transakcji (lub portfela transakcji) przy określonym poziomie ufności. Rozkład wartości mark-to-market oraz wartość PSE uzależniona jest od rozkładów czynników rynkowych decydujących o wartości poszczególnych transakcji w portfelu klienta. O ile jest to praktycznie możliwe wielkość ekspozycji przedrozliczeniowej jest określana przy wykorzystaniu symulacji potencjalnej ekspozycji, w innych przypadkach określa się ją na podstawie kwoty nominalu transakcji, mnożnika ryzyka kredytowego oraz kosztu zastąpienia. Ta druga metoda stosowana jest dla celów wyznaczania wymogu kapitałowego.

Ryzyko rozliczeniowe powstaje, kiedy Grupa jako strona transakcji wymienia papiery wartościowe lub płatności pieniężne z kontrahentem w dacie waluty i nie jest w stanie sprawdzić czy wpłynęła zapłata kontrahenta lub czy kontrahent zrealizował swoją stronę transakcji. Wielkość ekspozycji jest określana w tym przypadku przez nominalną wartość transakcji.

1) opis metodologii stosowanej do przypisania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kontrahenta jest obliczany jako 8% sumy kwot ekspozycji ważonych ryzykiem w portfelu handlowym Grupy, przy czym kapitał wewnętrzny dla następujących ekspozycji: wobec instytucji, przedsiębiorców, samorządów terytorialnych, władz lokalnych, organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej, został wyznaczony zgodnie z metodą zaawansowaną oparta o ratingi wewnętrzne. Dla ekspozycji innych niż wymienione powyżej kapitał wewnętrzny został oszacowany zgodnie z metodą standardową określona w Uchwale w sprawie adekwatności kapitałowej. Grupa prognozuje również poziom ekspozycji z tytułu ryzyka kontrahenta w warunkach skrajnych.

Ponadto Grupa zarządza ryzykiem kontrahenta poprzez ustalanie odpowiednich limitów (przedrozliczeniowych i rozliczeniowych) w ramach procesu kredytowego.

Limity przedrozliczeniowe kontrahenta określają między innymi okresy trwania transakcji oraz dopuszczalne rodzaje transakcji. Uzależnione są one od oceny zdolności kredytowej klienta oraz jego sytuacji finansowej, jak również od poziomu wiedzy i doświadczenia kredytobiorcy w zakresie produktów terminowych i pochodnych, prognozowanej przez kredytobiorcę pozycji walutowej lub innej pozycji wymagającej zabezpieczenia i związanych z tym potrzeb produktowych oraz od poziomem transakcji terminowych i pochodnych już zawartych z innymi bankami.

Poziom możliwego do zatwierdzenia limitu rozliczeniowego uzależniony jest od ratingu ryzyka klienta. Rozliczenia transakcji dokonywane są w głównej mierze na zasadzie dostawy przy zapłacie (ang. DVP - delivery versus payment), w ramach której ryzyko rozliczeniowe jest wyeliminowane poprzez wstrzymanie zapłaty kontrahentowi dopóki Grupa nie potwierdzi, że na jego konto wpłynęła płatność lub kontrahent zrealizował swoją stronę transakcji. Wewnętrzne limity rozliczeniowe udostępniane są w szczególnych i uzasadnionych przypadkach.

2) opis zasad polityki w zakresie zabezpieczeń kredytowych i tworzenia rezerw kredytowych oraz narażenia na ryzyko niekorzystnej zmiany wartości zabezpieczenia

Grupa stosuje zróżnicowane zasady w zakresie zabezpieczeń wymaganych w zależności od segmentu biznesowego reprezentowanego przez kontrahenta. Najczęstszym zabezpieczeniem ryzyka kredytowego kontrahenta jest depozyt zabezpieczający (margining). W tego rodzaju kontraktach wysokość depozytu gotówkowego jest uzależniona od różnicy pomiędzy aktualną wyceną kontraktu a ustalonym limitem. W tym przypadku ryzyko niekorzystnej zmiany wartości zabezpieczenia jest znacząco ograniczone. Dodatkowo stosowane są umowy ramowe oparte o standard ISDA). Ekspozycje wynikające z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta są brane pod uwagę w ramach cyklicznej analizy łącznie z innymi zaangażowaniami.

Grupa dokonuje korekty wyceny instrumentów pochodnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta. Dla celów kalkulacji korekty wyceny dla transakcji pochodnych uwzględnia się wszystkich klientów Sektora Bankowości Korporacyjnej i Bankowości Przedsiębiorstw. Dla klientów w procesie restrukturyzacji korekta wyceny dokonywana jest indywidualnie dla każdej transakcji z kolei dla pozostałych klientów wielkość tworzonej korekty ma za zadanie odpowiadać stratom poniesionym, ale nie wykazanym w określonym momencie czasu. Z tego powodu brana jest pod uwagę tylko nieujemna wartość netto wyceny rynkowej na poziomie klienta (bez uwzględniania potencjalnej przyszłej ekspozycji transakcji). Metoda wyliczenia jest analogiczna do podejścia zastosowanego do wyliczenia rezerw IbNR dla ekspozycji kredytowych.

Ze względu na swój charakter stosowanie depozytu zabezpieczającego w formie gotówkowej nie naraża Grupy na ryzyko niekorzystnej zmiany wartości zabezpieczenia.

3) omówienie wpływu wartości wymaganego zabezpieczenia, jakie musiałby zapewnić bank przy obniżeniu jego oceny wiarygodności kredytowej

Grupa nie zawiera umów, które wymagałyby w przypadku obniżenia jego oceny wiarygodności kredytowej zapewnienia dodatkowego zabezpieczenia.

4) dodatnia wartość godziwa brutto kontraktów, korzyści z saldowania, bieżącej ekspozycji kredytowej, ustanowionego zabezpieczenia oraz wartości netto ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych, przy czym wartość netto ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych stanowi ekspozycję z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych po uwzględnieniu korzyści z prawnie obowiązujących umów saldowania jak i umów dotyczących zabezpieczenia kredytowego

	w tys. zł
Dodatnia wycena brutto	3 856 406
Korzyści z saldowania (zmiana wartości ekwiwalentu bilansowego)	4 049 881
Wartość netto ekspozycji kredytowej (wartość ekwiwalentu bilansowego)	3 114 711
Bieżąca ekspozycja kredytowa*	3 825 377

* bieżąca ekspozycja kredytowa wyliczona jako suma wartości ekwiwalentu bilansowego transakcji pochodnych i wartości ekspozycji z tytułu transakcji repo i reverse repo (przed zastosowaniem technik ograniczenia ryzyka kredytowego)

5) zasady ustalania wartości ekspozycji zgodnie z przyjętą metodą, w zależności od dokonanego wyboru

W celu ustalania wartości ekspozycji Grupa stosuje miary ustalone dla metody wyceny rynkowej zgodnie z Załącznikiem nr 16 do Uchwały KNF w sprawie adekwatności kapitałowej banków.

6) wartość referencyjna zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych i rozkład bieżącej ekspozycji kredytowej według typów

Grupa nie stosuje zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych.

7) kredytowe transakcje pochodne (referencyjne) w podziale na transakcje zawarte w celach związanych z własnym portfelem kredytowym, w tym stanowiące nierzeczywistą ochronę kredytową oraz na transakcje zawarte na zlecenie klientów i transakcje spekulacyjne, z dalszym rozbiem na zabezpieczenie zakupione i sprzedane w ramach każdej grupy produktów

Grupa nie stosuje zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych.

8) oszacowanie współczynnika α , jeśli bank uzyskał zgodę od władz nadzorczych na szacowanie α

Grupa nie stosuje współczynnika α .

6. Informacje z zakresu stosowania metody standardowej do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem (dla każdej z klas ekspozycji)

1) nazwy zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych, z których ocen korzysta bank oraz przyczyny ewentualnych zmian w tym zakresie

Zapisy uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej i uchwały w sprawie ratingów oraz wewnętrznych polityk kredytowych Banku Handlowego w Warszawie S.A. regulują stosowanie przez Grupę ratingów zewnętrznych oraz określają nazwy zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, których ratingi mogą zostać wykorzystane. Grupa wykorzystuje informacje o ratingach wystawionych przez agencje Moody's, Standard and Poors oraz Fitch. Ratingi z tych trzech agencji służą kalkulacji i raportowaniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego oraz ryzyka kontrahenta według metody standardowej. Obecnie Grupa nie wykorzystuje ocen agencji kredytów eksportowych.

2) klasy ekspozycji, dla których stosowane są oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez każdą z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych

Klasy ekspozycji, dla których stosowane są oceny wiarygodności kredytowej emitowane przez wymienione wyżej agencje:

- 1) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych;
- 2) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych;
- 3) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 4) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec wielostronnych banków rozwoju;
- 5) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji;
- 6) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców;
- 7) ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorców o krótkoterminowej ocenie kredytowej;

3) opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny emitenta i emisji na pozycje spoza portfela handlowego

Grupa stosuje oceny kredytowe emisji i emitenta zgodnie z uchwałą w sprawie adekwatności kapitałowej. W konsekwencji dla ekspozycji, gdzie dany program emisji lub instrument, z którym jest związana ekspozycja, posiada ocenę kredytową, ocenę tą Grupa wykorzystuje do określenia wagi ryzyka tej ekspozycji. W przeciwnym wypadku, jeżeli nie istnieje żadna ocena kredytowa dotycząca bezpośrednio określonej ekspozycji, istnieje natomiast ocena konkretnego programu emisji lub instrumentu, z którym ekspozycja nie jest związana, lub też istnieje ogólna ocena kredytowa tego emitenta, Grupa stosuje jedną z tych ocen pod warunkiem, że wskazuje ona wyższą wagę niż ta, która odnosiłaby się do ekspozycji nieposiadających oceny kredytowej lub wskazuje ona niższą wagę ryzyka, a rozpatrywana ekspozycja charakteryzuje się równym

lub wyższym stopniem uprzywilejowania niż dany program emisji lub instrument lub odpowiednio niezabezpieczone ekspozycje uprzywilejowane tego emitenta.

4) przyporządkowanie ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez każdą z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych do odpowiednich stopni wiarygodności kredytowej określonych w załączniku nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, przy czym nie ma obowiązku ogłaszania tej informacji, jeśli bank stosuje standardowy system przyporządkowania ocen, wskazany w załączniku nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków oraz w uchwale Komisji Nadzoru Finansowego wydanej na podstawie art. 128 ust. 6 pkt 6 ustawy - Prawo bankowe

Grupa stosuje standardowy sposób przyporządkowania ocen wiarygodności kredytowej wykazany w uchwale w sprawie ratingów uwzględniający zasady opisane w załączniku nr 15 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej.

5) wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego dla każdego stopnia wiarygodności kredytowej ustalonego dla metody standardowej oraz pozycji, które stanowią pomniejszenia funduszy własnych

Stopień wiarygodności kredytowej	Wartość ekspozycji przed zastosowaniem technik ograniczania ryzyka kredytowego w tys. zł.	Wartość ekspozycji po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego w tys. zł.
1	79 138	79 138
2	3 607 446	3 607 446
3	2 289 463	2 092 567
4	522 749	522 749
5	0	0
6	0	0
brak ratingu	50 384 303	48 881 835
Razem	56 883 099	55 183 735

Pomniejszenia funduszy własnych (w tys. zł)

Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe		1 292 066
	- z tytułu wartości niematerialnych wycenionych według wartości bilansowej	1 292 066
	w tym: wartość firmy	1 245 976

Zmniejszenia podstawowych i uzupełniających funduszy własnych		57 945
	- z tytułu zaangażowania kapitałowego w jednostkach finansowych	57 945
	w tym:	
	Zaangażowania kapitałowe banku w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe, banki zagraniczne wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów w przypadku, gdy zaangażowanie to stanowi więcej niż 10% kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu	55 339
	Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A.	42 172
	Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.	6 152
	Handlowy Investments II S.a.r.l.	7 015
	Zaangażowania kapitałowe banku w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe i zagraniczne w postaci innego zaangażowania kapitałowego w składniki zaliczane do funduszy własnych lub kapitałów tych podmiotów, w tym dopłaty na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, według wartości bilansowej w przypadku, gdy zaangażowanie to stanowi więcej niż 10% kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu	2 606
	Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. - Dotacje do spółek	2 606
Razem		1 350 011

7. Informacje z zakresu obliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem metodą wewnętrznych ratingów

Grupa nie stosuje metody wewnętrznych ratingów.

7a. Informacje z zakresu ryzyka rynkowego na temat kwoty wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów tego ryzyka, określonych w § 6 ust. 1 pkt 2 uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, odrębnie dla każdego rodzaju ryzyka, dla którego bank oblicza wymóg kapitałowy

Kwoty wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka rynkowego:

- ryzyka walutowego,
- ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych,
- ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych,
- ryzyka ogólnego stóp procentowych

prezentowane są w pkt 3.4 niniejszego dokumentu.

8. Informacje w zakresie stosowania w wyliczaniu wymogów kapitałowych metody wartości zagrożonej

Grupa nie stosuje metody wartości zagrożonej w wyliczaniu wymogów kapitałowych.

9. Informacje w zakresie ryzyka operacyjnego

1) stosowane metody wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego

Grupa stosuje metodę standardową do obliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego.

2) w przypadku stosowania metod zaawansowanego pomiaru zgodnie z § 34-67 załącznika nr 14 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków – opis metodologii, włącznie z omówieniem odpowiednich wewnętrznych i zewnętrznych czynników uwzględnionych przy stosowanej metodzie. W przypadku częściowego zastosowania metody - omówienie i zakres stosowanych metod

Grupa nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru.

10. Informacje w zakresie ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

1) podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) oraz opis stosowanych zasad rachunkowości i metod wyceny, w tym podstawowe założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz opis wszelkich istotnych zmian tych praktyk

Zaangażowania kapitałowe Banku dzielą się na portfel zaangażowań strategicznych i portfel zaangażowań do zbycia. Inwestycje strategiczne obejmują podmioty prowadzące działalność w

sektorze finansowym, dzięki którym Bank poszerza swoją ofertę produktową, a także zwiększa prestiż i wzmacnia pozycję konkurencyjną na rynku usług finansowych w Polsce. Portfel zaangażowań strategicznych obejmuje również spółki infrastrukturalne prowadzące działalność na rzecz sektora finansowego, których Bank nie kontroluje, ale które posiadają strategiczne znaczenie dla Banku ze względu na prowadzone przez nie operacje.

Spółki do zbycia to podmioty, w których zaangażowanie Banku nie ma charakteru strategicznego i obejmują one zarówno same spółki posiadane przez Bank bezpośrednio jak i pośrednio. Niektóre spółki do zbycia stanowią zaangażowania restrukturyzowane, które pochodzą z operacji polegających na konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe.

Szczegółowe informacje na temat podziału portfela inwestycji kapitałowych Grupy ze względu na cel nabycia znajduje się w Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2011 roku, w rozdziale V punkt nr 9 „Zaangażowania kapitałowe Grupy”.

Opis stosowanych zasad rachunkowości oraz metod wyceny ekspozycji kapitałowych znajduje się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w nocie objaśniającej nr 2 „Znaczące zasady rachunkowości”.

2) wartość bilansowa, wartość godziwa i dla papierów wartościowych notowanych na giełdzie porównanie ceny rynkowej z wartością godziwą, jeśli te wielkości różnią się istotnie

Informacje na temat wartości bilansowej i wartości godziwej ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym znajdują się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w nocie objaśniającej nr 39 „Wartość godziwa”.

3) rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych w podziale na: papiery notowane na giełdzie, odpowiednio zdywersyfikowane portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych oraz inne ekspozycje

Wartość ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych w podziale na papiery notowane na giełdzie i portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych znajduje się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w notach objaśniających nr 22 „Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności” oraz nr 23 „Pozostałe inwestycje kapitałowe”.

4) zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie

Wartość zrealizowanych zysków lub strat ze sprzedaży i likwidacji ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym znajduje się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w nocie objaśniającej nr 9 „Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych”.

5) kwota ogółem niezrealizowanych zysków i strat, łączne niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczone do funduszy podstawowych lub uzupełniających

Wszystkie pozycje zaliczane do funduszy podstawowych i uzupełniających zgodnie z art. 127 ustawy – Prawo bankowe i uchwały w sprawie funduszy własnych banków przedstawiono szczegółowo w pkt 2 ppkt 2 niniejszego dokumentu.

11. Informacje w zakresie narażenia na ryzyko stopy procentowej pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1) charakter ryzyka stopy procentowej, podstawowe założenia (w tym założenia dotyczące przyszłych wcześniejszych spłat kredytów oraz zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiaru ryzyka stopy procentowej

2) zmiana wyniku finansowego, zdyskontowanej wartości ekonomicznej lub innych miar stosowanych do oceny skutków szokowych spadków lub wzrostów stóp procentowych obliczonych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez bank, w podziale na poszczególne waluty

Informacje na temat ryzyka stopy procentowej portfela bankowego zostały omówione szczegółowo w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w nocie 48 „Zarządzanie ryzykiem”.

Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się z częstotliwością dzienną.

12. Informacje w zakresie obliczania wymogów kapitałowych na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważne ryzykiem

Grupa nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

13. Informacje dotyczące stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego

1) politykę i procedury dotyczące saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, wraz ze wskazaniem, w jakim stopniu bank je stosuje

Na potrzeby wyliczenia ekwiwalentu bilansowego transakcji pochodnych dla celów określenia wymogu kapitałowego Grupa uznaje kompensowanie umowne („close-out netting”) w zakresie pozabilansowych transakcji pochodnych zawartych z Citibank N.A. (London Branch). Transakcje te są objęte umową ramową ISDA Master Agreement zawartą pomiędzy Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. a Citibank N.A.

Podstawą uznania kompensowania było spełnienie warunków formalno-prawnych wymienionych w par. 75 Załącznika 16 do Uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej w celu uznania kompensowania umownego za element ograniczający ryzyko.

W szczególności Grupa wdrożyła proces monitorowania przepisów w zakresie kompensacji, który ma na celu zapewnienie prawidłowego nadzorowania zmian w zakresie obowiązujących przepisów prawa regulujących zagadnienie kompensowania umownego, zgodnie z wymogami określonymi ww. załączniku.

W 2011 roku Grupa nie stosowała saldowania w stosunku do pozostałych ekspozycji.

2) politykę i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami oraz głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez bank

Informacje na temat polityki w zakresie zarządzania zabezpieczeniami oraz główne rodzaje przyjmowanych zabezpieczeń kredytowych zostały omówione w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2011 roku, w nocie 48 „Zarządzanie ryzykiem”.

Wartość zabezpieczeń kredytowych szacowana jest m.in. przy wykorzystaniu operatów szacunkowych sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych, wycen sporządzonych przez specjalistów branżowych, dokumentacji z ewidencji księgowej kredytobiorcy, świadectw depozytowych, informacji z zewnętrznych baz danych, itp. W procesie szacowania wartości zabezpieczeń Grupa definiuje i uwzględnia różnego rodzaju korekty.

Grupa szczegółowo weryfikuje wartość przyjętych zabezpieczeń z częstotliwością minimum roczną, a także przy odnowieniu transakcji lub zmianie jej warunków.

Dodatkowo Grupa na bieżąco monitoruje, czy nie występują niedobory w wartości przyjętego zabezpieczenia. Monitoring ten jest realizowany przez jednostkę niezależną od jednostek sprzedaży, a odbywa się w cyklu adekwatnym do rodzaju zabezpieczenia (miesięcznie, kwartalnie lub rocznie).

W przypadku, gdy przeprowadzone analizy wykazują istotny niedobór wartości zabezpieczenia, Bank uruchamia odpowiednie wewnętrzne procedury.

3) główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

Obecnie Grupa uznaje jedynie gwarancje wystawione przez Skarb Państwa jako techniki ograniczenia ryzyka kredytowego o charakterze nierzeczywistym dla celów wyliczenia adekwatności kapitałowej. Zgodnie z uchwałą w sprawie adekwatności kapitałowej gwarancjom tym przypisuje się wagę ryzyka 0%.

Grupa nie posiada w swoim portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

4) informację o koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w zakresie zastosowanych instrumentów ograniczania ryzyka

Grupa zawiera transakcje typu reverse repo zabezpieczone w całości dłużnymi papierami wartościowymi o wysokiej płynności (głównie skarbowymi). Transakcje te charakteryzują się niskim poziomem ryzyka rynkowego i co za tym idzie niską koncentracją tego ryzyka, ze względu na krótki termin zapadalności.

5) w przypadku banku wyliczającego kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem przy zastosowaniu metody standardowej zgodnie z załącznikiem nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków lub metody wewnętrznych ratingów zgodnie z załącznikiem nr 5 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, ale nie stosującego własnych szacunków straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) oraz współczynników konwersji do poszczególnych klas ekspozycji - oddzielnie dla każdej klasy ekspozycji - całkowitą wartość ekspozycji (po zastosowaniu, w miarę stosowności, saldowania ekspozycji bilansowych lub pozabilansowych) zabezpieczoną przez uznane zabezpieczenia finansowe lub inne uznane zabezpieczenia, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności

Całkowita wartość ekspozycji zabezpieczona przez uznane zabezpieczenia finansowe lub inne uznane zabezpieczenia, według klas ekspozycji, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności

Typ ekspozycji	Klasa ekspozycji	Zabezpieczenia papierami wartościowymi w tys. zł	Zabezpieczenia nierzeczywiste - gwarancje w tys. zł	Kwota zabezpieczenia razem w tys. zł
Pozycje bilansowe i pozabilansowe	Instytucje i banki	0	1 004 847	1 004 847
Transakcje papierami wartościowymi*	Instytucje i banki	308 916	0	308 916
	Przedsiębiorstwa	385 602	0	385 602
Razem		694 518	1 004 847	1 699 365

* transakcje typu repo i reverse repo

6) w przypadku banku wyliczającego kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem przy zastosowaniu metody standardowej lub metody IRB - oddzielnie dla każdej klasy ekspozycji - całkowitą wartość ekspozycji (po zastosowaniu saldowania, jeżeli występuje - ekspozycji bilansowych i pozabilansowych) zabezpieczoną gwarancją lub kredytowymi instrumentami pochodnymi; dla ekspozycji kapitałowych wymóg ten stosuje się do każdej z metod określonych w § 45-59 załącznika nr 5 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków

Całkowita wartość ekspozycji zabezpieczona gwarancją jest zaprezentowana w punkcie 13.5 w pozycji Zabezpieczenia nierezeczywiste – gwarancje. Grupa nie posiada w swoim portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

14. Informacje dotyczące polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska w rozumieniu § 28 ust. 1 uchwały Nr 258/2011 KNF

Regulacjami dotyczącymi wdrożenia zmiennych składników wynagrodzeń został objęty Bank oraz Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.

Uchwałą nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku (dalej: „Uchwała”) Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) nałożyła na banki obowiązek wdrożenia polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku. Ponadto Uchwała nr 259/2011 z dnia 4 października 2011 r. KNF nałożyła na banki dodatkowe obowiązki informacyjne w tym zakresie.

W dniu 15 grudnia 2011 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2011 r. w sprawie zasad ustalania przez domy maklerskie polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, które ma zastosowanie do Domu Maklerskiego Banku Handlowego SA. (Rozporządzenie). Zgodnie z przepisami Rozporządzenia domy maklerskie powinny były dostosować działalność do przepisów Rozporządzenia do dnia 31 marca 2012 r.

Z powyższych regulacji wynika, iż celem polityki zmiennych składników wynagrodzeń powinno być wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem, nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka, a także wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów poprzez uzależnienie wynagrodzenia zmiennego osób mających istotny wpływ na profil ryzyka banku od jego długoterminowych wyników finansowych.

Aktualna polityka wynagradzania w Grupie Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. obejmuje wszystkich jej pracowników bez względu na wielkość ich wpływu na profil ryzyka banku, a wypłata części zmiennych wynagrodzenia uzależniona jest głównie od realizacji indywidualnie postawionych celów ilościowych lub jakościowych, oceny przełożonego i ma

charakter wyłącznie uznaniowy. W większości przypadków wypłata wynagrodzenia zmiennego jest realizowana bez stosowania odroczeń. Jedyne odroczenia dotyczą rocznych bonusów o szczególnie dużej wysokości, przy czym część odroczonego przekazywana jest przez kilka kolejnych lat w formie akcji Citigroup, a uzyskanie uprawnienia do otrzymania tej części bonusu nie jest uzależnione od długoterminowych wyników banku, tylko od ciągłości świadczenia pracy na rzecz Banku przez danego pracownika.

Po wejściu w życie Uchwały nr 258/2011 r. Grupa we współpracy z kancelarią prawną Clifford Chance, Janicka, Krużewski, Namiotkiewicz i wspólnicy spółka komandytowa, niezwłocznie podjęła działania zmierzające do dostosowania przepisów wewnętrznych do przedmiotowej Uchwały i Rozporządzenia.

W dniu 29 marca 2012 roku Rada Nadzorcza Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A. w oparciu o przegląd funkcji i obowiązków służbowych pracowników w kontekście kluczowych ryzyk podlegających zarządzaniu zaakceptowała „Listę stanowisk kierowniczych w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A.”, a następnie „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A.”, potwierdzającą dla pracowników objętych listą powiązanie wysokości części zmiennych wynagrodzeń z wynikami domu maklerskiego lub indywidualnymi wynikami w przypadku osób pełniących funkcje kontrolne.

W przypadku Banku ze względu na konieczność zmiany Statutu Banku, pełna realizacja postanowień Uchwały nr 258/2011 będzie możliwa po najbliższym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku. Uchwałą z dnia 9 grudnia 2011 r., poprzedzoną rekomendacją Zarządu, Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała dokonanie zmian w Statucie Banku, w celu dostosowania brzmienia Statutu do postanowień Uchwały. Zmiana Statutu ma na celu przyznanie Radzie Nadzorczej kompetencji obejmujących zatwierdzanie ogólnych zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku oraz dokonywanie okresowych przeglądów tych zasad, a także zatwierdzanie polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska w Banku.

Wnioskiem z dnia 13 grudnia 2011 r. Bank wystąpił do Komisji Nadzoru Finansowego o udzielenie zezwolenia na zmianę Statutu w zakresie powyżej wskazanych nowych kompetencji Rady Nadzorczej. Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła wnioskowanego zezwolenia na zmianę Statutu Banku.

Jednocześnie Rada Nadzorcza w grudniu 2011 r. podjęła uchwały, które wejdą w życie wraz z wejściem w życie ww. zmian w Statucie Banku, których przedmiotem jest zmiana Regulaminu Rady Nadzorczej oraz Regulaminu Komitetu ds. Wynagrodzeń, w drodze uzupełnienia kompetencji Rady Nadzorczej oraz Komitetu ds. Wynagrodzeń, stosownie do postanowień Uchwały. Komitet ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej uzyska kompetencje do wydawania opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów Banku oraz kompetencję do opiniowania i monitorowania wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku związane z zarządzaniem ryzykiem jak również zachowaniem zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Obecnie w Banku trwa proces ustalenia osób zajmujących stanowiska kierownicze podlegających wymogom Uchwały. Trwają również prace nad projektem polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku. Zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą ogólnych zasad polityki zmiennych składników wynagrodzeń oraz samej polityki nastąpi po wejściu w życie zmian do Statutu, określonych powyżej, czyli po podjęciu stosownej uchwały przez Walne Zgromadzenie Banku oraz dokonaniu wpisu tych zmian do rejestru przedsiębiorców. Uchwała Rady Nadzorczej dotycząca zatwierdzenia polityki zmiennych składników wynagrodzeń, poprzedzona zostanie wydaniem opinii przez Komitet ds. Wynagrodzeń.

Celem Banku jest przygotowanie rozwiązań korporacyjnych, w tym wymaganej polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w sposób zgodny z zasadami określonymi Uchwałą i z uwzględnieniem dotychczasowych wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

Obecnie w skład istniejącego przy Radzie Nadzorczej Komitetu ds. Wynagrodzeń wchodzi:

1. Stanisław Sołtysiński – Przewodniczący Komitetu,
2. Alberto J. Verme – Wiceprzewodniczący Komitetu,
3. Shirish Apte – członek Komitetu,
4. Andrzej Olechowski – członek Komitetu.

Ponadto w procesie doradczo-decyzyjnym przy opracowaniu zasad polityki biorą udział:

- Zarząd Banku,
- Szef Pionu Prawnego,
- Szef Pionu Zarządzania Kadrami,
- Dyrektor Biura Polityki Wynagradzania.

Zgodnie z pkt 7 okólnika przesłanego dnia 23-go grudnia 2011 roku przez Wiceprzewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Wojciecha Kwaśniaka do prezesów zarządów banków „Przepis § 60 Uchwały nr 258/2011 stanowi, iż wchodzi ona w życie z dniem 31 grudnia 2011 r. Oznacza to, że bank winien stosować się do jej wymogów od dnia 31 grudnia 2011 r., przy czym mając na uwadze zasadę nie działania prawa wstecz, rozliczanie i wypłata wynagrodzenia zgodnie z przepisami uchwały nr 258/2011 następuje za rok 2012 i lata kolejne. W związku z tym wypłata wynagrodzenia za rok 2011 oraz lata poprzednie odbywa się według zasad dotychczas obowiązujących w banku”.

W związku z powyższym szczegółowe informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń, w tym kryteria pomiaru wyników i korygowania tych wyników o ryzyko, zasady uwzględniania długoterminowych wyników banku uwzględniających korekty o koszt wynagrodzeń, główne parametry oraz zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku, w tym sposoby powiązania wysokości wynagrodzenia z wynikami, nadal są opracowywane, niemniej zgodnie z Uchwałą nr 258/2011 Bank będzie zobowiązany do odroczenia przynajmniej 40% wynagrodzenia zmiennego, na okres nie krótszy niż 3 lata, przy czym wypłata, co najmniej 50% wynagrodzenia zmiennego będzie musiała być realizowana w formie akcji lub instrumentów finansowych związanych z akcjami.

podpisy Członków Zarządu

24.04.2012 roku Data	Sławomir S. Sikora Imię i nazwisko	Prezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
24.04.2012 roku Data	Robert Daniel Massey JR Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
24.04.2012 roku Data	Misbah Ur-Rahman-Shah Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
24.04.2012 roku Data	Sonia Wędrychowicz- Horbatowska Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
24.04.2012 roku Data	Witold Zieliński Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
24.04.2012 roku Data	Iwona Dudzińska Imię i nazwisko	Członek Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis